

of creativity in the context of the dynamic constructive results of active learning and self-activity.

Considering creativity as a category of activity we note that from the standpoint of various scientific interests (philosophy, theory of culture, education, music education etc.). Its researchers agree in the definition of the concept of freedom as a phenomenon (M. Berdyaev, I. Ermakov), finding and disclosure itself by creating of your own world, freed from the general accepted, rational needed etc. This ability to identify and retain the ambiguity of the senses of each individual, intuition, helps the individual to reveal something unknown, which is hidden behind the performance of traditional activities.

The actualization of this problem is enhanced by activity of the personality in the creative process that promotes self-realization.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ: «МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ КОНТЕКСТІ» З ДИСЦИПЛІНИ «ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

УДК: 321

Бакланова Н. М., Болотенко Є.

Автор аналізує стан правового регулювання охорони праці в Україні та визначає шляхи удосконалення законодавства в контексті інтеграції до європейської політики у сфері охорони праці.

Ключові слова: Інтеграція, міжнародні стандарти, європейські стандарти, права і свободи людини, міжнародне право, охорона праці, правова держава.

ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ТЕМЫ: «МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ТРУДА В СОВРЕМЕННОМ УКРАИНСКОМ КОНТЕКСТЕ» ПО ДИСЦИПЛИНЕ «ТРУДОВОЕ ПРАВО УКРАИНЫ»

Бакланова Н. М., Болотенко Е.

Автор анализирует состояние правового регулирования охраны труда в Украине и определяет пути совершенствования законодательства в контексте интеграции к европейской политике в сфере охраны труда.

Ключевые слова: интеграция, международные стандарты, европейские стандарты, права и свободы человека, международное право, охрана труда, правовое государство.

FEATURES OF TEACHING OF A THEME: «INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF WORK IN A MODERN UKRAINIAN CONTEXT» ON DISCIPLINE «THE LABOUR RIGHT OF UKRAINE»

Baklanova N. M., Bolotenko E.

The author analyzes a condition of legal regulation of a labour safety in Ukraine and defines ways of perfection of the legislation to an integration context to the European policy in labour safety sphere.

Keywords: integration, the international standards, the European standards, the rights and freedom of the person, international law, a labour safety, a lawful state.

В останні десятиліття як в Україні, так і на теренах прогресивного людства, суттєво підвищилось значення міжнародного регулювання прав і свобод людини і одночасно відповідальність кожної держави щодо механізмів їх практичного забезпечення. Рішення цих глобальних проблем можливо тільки в правових формах, в рамках прогресивного розвитку міжнародного права, його інститутів, принципів та норм. У цьому процесі пріоритетним напрямком є захист прав та свобод людини, ефективність якого залежить від розвитку демократизації державних інститутів, створення дієвого механізму їх реалізації.

Усвідомлення необхідності вирішення загальних проблем світової спільноти стає головним фактором зовнішньої та внутрішньої політики більшості країн світу і потребує виваженого аналізу співвідношення внутрішнього законодавства та норм міжнародного права. У трудовому праві багатьох країн, в тому ж разі і Україні, з'явилися зовнішні запозичення на підставі трансплантації фрагментів або, навіть, цілих інститутів права іноземних держав, імплементації у національне право міжнародних конвенцій. Адаптація трудового законодавства до законодавства Європейського Союзу передбачає поетапне прийняття та впровадження нормативно-правових актів з регулювання трудових відносин, особливо відносин у сфері охорони праці.

Постановка проблеми. Державна політика України в галузі охорони праці відповідно до Конституції України, національного законодавства та міжнародної практики базується на засадах пріоритетності захисту життя і здоров'я людини відносно результатів виробничої діяльності. Сучасні економічні відносини, розвиток нових форм власності, нарощування обсягів виробництва, курс України на вступ до Європейського Союзу – все це потребує принципово нового підходу до питань безпеки та охорони праці в країні, а також змін в ідеології власника щодо відповідальності за життя та здоров'я найманних працівників. Отже, загальноприйнятими нормами мають стати: дотримання законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці, вчасне виявлення та усунення недоліків на виробництві, посилення відповідальності за стан охорони праці та порушення встановлених норм і правил, що зумовлюють численні нещасні випадки, професійні захворювання і аварії. Заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов праці, повинні розвиватися гармонійно із зростанням обсягів виробництва продукції, а в ідеалі – дещо їх випереджати. Адже здоров'я та життя працівників – основна цінність нації [2, с. 116].

В сучасній Україні багато уваги приділяється питанням нормативно-правового забезпечення охорони праці, але актуальнішою проблемою в цьому напрямку державної політики є адаптація національного трудового законодавства до європейських стандартів.

Метою статті є аналіз стану правового регулювання охорони праці в Україні та визначення шляхів удосконалення законодавства в контексті інтеграції до європейської політики у сфері охорони праці.

Аналіз останніх досліджень. Проблему охорони праці в Україні досліджували: Г. Атаманчук, Г. Біла, В. Гаращук, В. Жернаков, П. Ізюта, В. Костилев, Н. Котова, І. Новак, Т. Маматова, М. Осійчук, Н. Нижник, О. Полінець, В. Собченко, О. Сушинський, Г. Чанишева, В. Шестак та інші.

Охорона праці є одним із найважливіших чинників підвищення ефективності виробництва в сучасних умовах. Проте рівень науково-технічного прогресу та соціально-економічні орієнтири розвитку сучасного суспільства досі не спроможні створити сприятливі умови для забезпечення добробуту людини, збереження її здоров'я. Особливо гостро ця проблема постає на промислових підприємствах, які через незадовільне фінансування заходів з охорони праці мають переважно застарілу матеріально-технічну базу виробництва [7, с. 357].

Незадовільні умови безпеки праці, високий рівень виробничого травматизму і професійних захворювань, на думку П. Ізюти, зумовлені комплексом об'єктивних та суб'єктивних причин. Серед найголовніших із них численні порушення чинного законодавства про охорону праці – з одного боку, та наявність низки істотних недоліків у цьому законодавстві – з другого. Інтеграція України у європейське співтовариство, здійснення ринкових реформ потребують не тільки вдосконалення чинних правових норм, а й створення нових, які відповідають світовим стандартам та вимогам. Ці стандарти, як і вся чинна міжнародна правова система, ґрунтуються передусім на принципах охорони та захисту прав людини і громадянина [3, с. 257].

Обґрунтовуючи зміни в політиці охорони праці, Г. Біла зазначає, що сьогодні спостерігаються економія на належній охороні праці з боку роботодавців, низький рівень самозбереження з боку працівників, низька культура виробництва, що призводить до перманентного порушення статей 158, 162, 171 та 173 чинного Кодексу законів про працю України [1, с. 136].

Досліджуючи стан охорони праці в Україні, І.Новак і Н. Котова наголошують: за статистичними даними в Україні впродовж останніх років є позитивними динаміка абсолютних показників виробничого травматизму (як загального, так і зі смертельним наслідком), професійної захворюваності, аварійності, кількості пожеж тощо. Тенденцією стало щорічне зниження рівня загального травматизму в Україні на 5–10%, кількість нещасних випадків зменшилась у три з половиною рази, а зі смертельними наслідками – у два рази. Однак проблема безпеки та охорони праці в Україні залишається актуальною, тому що рівень небезпеки на вітчизняних підприємствах значно вищий, ніж у більшості розвинених країн світу [6, с. 111].

Виклад основного матеріалу. Як відомо, у нових соціально-економічних умовах роль держави істотно змінюється. Закон України «Про охорону праці» вперше чітко визначив політику держави у сфері захисту інтересів найманих працівників та роботодавців у трудовому процесі, законодавчо закріпив право працівника на безпечну працю. Згідно з цим законом, роль держави та її інститутів в охороні праці не зводиться до створення правових норм і адміністративного нагляду. Держава розробляє та реалізує заходи, спрямовані на створення цілісної системи державного управління охороною праці, здійснює контроль за виконанням відповідних законодавчих і нормативних актів, координує діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади в цій сфері, ініціює розробку конкретних програм у галузі безпеки та гігієни праці, стежить за їх виконанням.

Управління охороною праці – це підготовка, прийняття та реалізація правових, організаційних, науково-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-

економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я та працездатності людини в процесі трудової діяльності [8, с. 214–215].

В Україні протягом останнього десятиліття майже в усіх сферах соціального забезпечення та охорони праці здійснено перспективні реформи. Усі країни – кандидати на вступ до Євросоюзу реформували трудове законодавство для узгодження з нормами ЄС та для його кращої адаптації до змінних потреб ринків праці. Така адаптація є постійним процесом, у якому мають брати активну участь соціальні партнери. Членство в ЄС і економічна глобалізація означають, що працівники підприємств та їхнє керівництво мають швидко пристосовуватися до вимог міжнародної конкуренції, а також до циклічних і структурних змін. Мобільність робочої сили й нові моделі організації праці повною мірою впливають на гарантію зайнятості. Така ситуація є реальною і неминучою, вона повинна супроводжуватися створенням нової законодавчої бази, що відповідає потребам роботодавців і найманих працівників [5, с. 25].

Відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом безпека праці визначена пріоритетним напрямом. Тому наступні акти розробляються із зважанням на вимоги європейських директив. Значною проблемою залишається незадовільне функціонування системи управління охороною праці на рівні підприємств, галузей, регіонів у зв'язку з переходом до ринкової економіки, появою різних форм власності [9, с. 10].

Державна політика України щодо адаптації законодавства у сфері охорони праці до законодавства Європейського Союзу як складова частина правової реформи в Україні спрямовується на забезпечення єдиних підходів до нормопроекування, обов'язкового врахування вимог законодавства Європейського Союзу під час нормопроекування, підготовки кваліфікованих спеціалістів, створення належних умов для інституціонального, науково-освітнього, нормопроектного, технічного, фінансового забезпечення процесу адаптації законодавства України. Зокрема, прийнято низку угод, програм, визначено пріоритетні напрями інтеграції України до Європейського Союзу та адаптації національного законодавства. В Україні створено основні політико-правові та організаційні засади адаптації законодавства. Законом України № 1629-IV від 18 березня 2004 року було затверджено Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [4, с. 258].

Вимоги європейських норм і стандартів у галузі безпеки праці передбачають вирішення таких першочергових завдань: забезпечення безпечних умов праці, запобігання виробничим травмам і захворюванням, гарантування безпеки продукції та послуг. Відповідати вимогам цих норм і стандартів означає вирішувати в усіх виробничих процесах питання, пов'язані з охороною та гігієною праці, навколишнім середовищем. Водночас питання використання економічних важелів та принципів стимулювання мають вирішальне значення [9, с. 163].

Нині в багатьох країнах відбувається переорієнтація концептуальних підходів у сфері професійної безпеки та охорони праці до визначення й застосування терміна «професійне здоров'я», який точніше відображає мету того, що має бути збережено під час трудового процесу, та передбачає розширення

обов'язків роботодавця і працівника. 1994 року Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) розробила Загальну глобальну стратегію у сфері професійного здоров'я, що стала основою Рекомендацій Міжнародної організації праці (МОП) у вигляді «Керівництва з систем управління професійною безпекою та здоров'ям» і була схвалена 2003 року на 91-й сесії МОП. Згідно з цим документом, забезпечення професійної безпеки та збереження здоров'я працівників має відбуватися на основі системного й превентивного підходу, який враховує фізичне, душевне й соціальне благополуччя працівника, загальний стан його здоров'я та особистого розвитку. В Україні першу спробу застосувати новий концептуальний підхід у сфері охорони праці здійснив Держгірпромнагляд України, який розробив проект Концепції забезпечення безпечних умов праці і здоров'я працюючих в Україні [6, с. 115].

Отже, забезпечення відповідного й ефективного розвитку системи охорони праці на державному рівні та ефективне її впровадження на рівні окремого підприємства та галузі промисловості дає змогу створити безпечні й нешкідливі умови праці для працівників через запобігання професійним захворюванням і травмуванням, продовження періоду активної працездатності працівників тощо. Для забезпечення впровадження нормативних актів у сфері охорони праці та промислової безпеки, а також поліпшення дієвості цих положень особливо важливою є гармонійна, скоординована й ефективна співпраця структур, задіяних у системі охорони праці, інтерактивна взаємодія з роботодавцями та працівниками, заходи з роз'яснення та поширення положень, які стосуються безпечної життєдіяльності працівника в умовах виробничого середовища.

Хоча держава передбачає послідовність національної політики в охороні праці і прагне виконувати вимоги Європейської соціальної хартії та інших міжнародних актів щодо дотримання права працівників на безпечні умови, проте реалізація правової бази є недостатньою через відсутність підзаконних актів, які чітко регламентували б окремі положення законів, механізми їх впровадження, брак бюджетного фінансування, контролю і відповідальності за їх виконання.

Розвиток нового концептуального підходу потребує вдосконалення системи управління охороною праці, інтеграції до неї таких складових, як фізіологічна, психічна та соціальна безпека працівника, виходячи з парадигми забезпечення професійної безпеки загалом, а не лише безпечних умов праці. У зв'язку з цим головною його метою є визначення основ управління, формування та реалізації механізму забезпечення професійної безпеки і збереження здоров'я працівників в Україні. Відтак необхідно виокремити чотири основні напрями, спрямовані на досягнення цієї мети:

- запобігання професійним ризикам і пріоритет безпечної техніки та технології;
- заохочення й стимулювання фізичного, психологічного, соціального здоров'я та розвитку працівника;
- пропаганда здорової та безпечної праці, навчання безпечним прийомам праці;
- моніторинг стану та ризиків забезпечення професійної безпеки і здоров'я.

Висновок. Захист працівників від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань залишається гострою проблемою в українській та європейській системах охорони праці. Варто зауважити, що ефективність упровадження політики у сфері охорони праці залежить від країни, сектору економіки, підприємства, категорії працівників тощо. До розв'язання проблеми створення безпечних умов на виробництві вважаю за необхідне використовувати загальний підхід, який передбачає превентивну політику в сфері охорони праці. До розв'язання цієї проблеми потрібно залучити всіх учасників процесу, зокрема й роботодавців, працівників, наукові інститути. Також потрібно наголосити на необхідності запозичення для України практики Європейського Союзу, яка передбачає взаємозв'язок охорони здоров'я та безпеки праці.

Викладений на сторінках цієї статті матеріал може суттєво доповнити та оновити розділ «Міжнародно-правове регулювання праці у сучасному українському контексті» з дисципліни «Трудове право України», яка викладається у Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського студентам спеціальності 7.020302 Історія.

Література:

1. Біла Г. М. Проблеми в реалізації державної політики нагляду за дотриманням законодавства / Публічне управління: теорія та практика. – 2012. – № 1. – С. 135–139.

2. Ізовіт Т. В. Стратегічна мета уряду України – підвищення рівня промислової безпеки / Вісник КНУДТ. – 2012. – № 4. – С. 116–124.

3. Ізюта П. О. Основні напрями удосконалення правового регулювання охорони праці в умовах ринкової економіки / Юридичний вісник Причорномор'я. – 2011. – № 1(1) – С. 255–267.

4. Загально-державна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Затв. Законом Укр. від 18 бер. 2004 р. // Урядовий кур'єр. – 20 квітня 2004 р.

5. Крещенко Н. Соціальний діалог з позиції країн ЄС / Віче. – 2010. – № 18. – С. 23–26.

6. Новак І. М., Котова Н. І. Формування сучасної системи професійної безпеки та охорони праці в Україні / Демографія та соціальна економіка. – 2011. – № 1. – С. 110–117.

7. Следь О., Землякова Є. Економічні та соціальні аспекти поліпшення умов та охорони праці в ринковій системі господарювання / Економічний аналіз. – 2011. – № 9. – С. 357–362.

8. Чабан В. Й. Соціально-економічні основи охорони праці / Охорона праці та безпека життєдіяльності. Серія «Технічні науки». – 2011. – Вип. 1(53). – С. 214–219.

9. Шевченко В. І. Правові питання охорони праці. – Харків : ХНАМГ, 2004. – 184 с.

Abstract. Awareness of the need to address common problems of the international community is the main factor of foreign and domestic policy of most countries and requires a careful analysis of the ratio of domestic

law and international law. In labor law in many countries, in the same case and Ukraine, there were external borrowing based on transplantation of fragments or even whole institutions of laof foreign countries, the implementation in national law of international conventions. Adapting labor law to EU law provides for the gradual adoption and implementation of normative legal acts regulating labor relations, particularly relations in the field of labor.

The article is an analysis of the legal regulation of labor in Ukraine and identify ways of improving legislation in the context of integration into the European policy in the field of labor.

Although Ukraine provides for consistency of national policies in health and safety and seeks to fulfill the requirements of the European Social Charter and other international instruments to comply with workers' rights to a safe environment, but implementation of the legal framework is insufficient due to lack of regulations that strictly regulated to certain provisions of laws, mechanisms for their implementation, lack of budget funding, control and responsibility for their implementation.

The development of a new conceptual approach needs to be improved safety management, integrating it such components as physiological, mental and social security employee, based on the paradigm of providing professional security in general, and not only a safe working environment. In this regard, its main purpose is to define the fundamentals of management, development and implementation of a mechanism to ensure occupational safety and preservation of the health of workers in Ukraine.

К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ОСОБЕННОСТЕЙ ФОРТЕПИАННОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЙ КУЛЬТУРЫ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКИ

Удк: 378+786

Линь Хуацзинь

Статья посвящена проблеме формирования исполнительской культуры учителя музыки. Фортепианное исполнительство рассматривается как сложный феномен музыкальной культуры, в структуре которого выделяются такие компоненты как технология, психология, эстетика, этика. Эти компоненты рассматриваются в качестве основных категорий педагогического процесса.

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРТЕПІАННОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Линь Хуацзинь

Стаття присвячена проблемі формування виконавської культури вчителя музики. Фортепіанне виконавство розглядається як складний феномен музичної культури, в структурі якого виділяються такі компоненти як технологія, психологія, естетика, етика. Ці компоненти розглядаються в якості основних категорій педагогічного процесу.